

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

*III Міжнародної
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВИМІР»**

**«CURRENT PROBLEMS
OF PROFESSIONAL TRAINING OF TEACHERS: NATIONAL AND
EUROPEAN INTEGRATION DIMENSION»**

*21 травня 2024 р.
м. Чернівці*

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Національний університет «Львівська політехніка»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Київський університет імені Бориса Грінченка
Маріупольський державний університет
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Рівненський державний гуманітарний університет
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада Світового Конгресу Українців
(Канада)
ВШТІІ Академія прикладних наук (Польща)
Гданська Вища школа гуманістична (Польща)
Сучавський університет імені Штефана Чел Марє (Румунія)
Університет міжнародного бізнесу ISM (Словакія)
Аріельський університет (Ізраїль)
Університет Західної Македонії (Греція)

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПЕДАГОГІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ
ВИМІР»**

21 травня 2024 року
Платформа Google Meet

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2024

ЗМІСТ

Kong Lingran STRUCTURAL FEATURS OF TEENAGERS' ARTISTIC- PERFORMING VALUES	8
Mgr. PhDr. Eva Škorvagová, PhD., Marharyta Handzilevska ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКОМУ ВИМІРІ.....	12
Арич Наталія ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ НУШ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	17
Бигар Ганна ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ У РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ ІНСТРУМЕНТІВ САМОРЕГУЛЯЦІЇ.....	22
Бісовецька Людмила, Суржук Тетяна АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧИТАЦЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	27
Богданюк Антоніна, Кобилянський Володимир ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЗАСОБОМ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА	33
Василик Марина ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНШОМОВНОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	39
Величко Ольга КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА - ЯК ОСНОВНИЙ ВЕКТОР ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО РІДНОГО КРАЮ.....	44
Волошина Оксана, Гулієва Ельміра ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	49
Гандзілевська Галина, Цуркан Вероніка НАРАТИВНІ ПРАКТИКИ У КОНТЕКСТІ ПІДТРИМКИ ЕМОЦІЙНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВЧИТЕЛІВ.....	54
Гиришкан Наталія ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	59

Людмила Бісовецька
кандидат філологічних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Україна
bisovetska.l@gmail.com

Тетяна Суржук
кандидат педагогічних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Україна
surzhuk010266@gmail.com

Liudmyla Bisovetska
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
Rivne State University for the Humanities
Ukraine
bisovetska.l@gmail.com

Tetiana Surzhuk
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Rivne State University for the Humanities
Ukraine
surzhuk010266@gmail.com

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧИТАЦЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

ACTUALIZATION OF READING SKILLS FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Читання є найважливішим способом засвоєння базової інформації, специфічною формою комунікативно-пізнавальної діяльності особистості, одним із основних чинників її саморозвитку, тому ефективність читання визначається рівнем сформованості читацької компетентності як пріоритетного компонента загальноосвітньої підготовки молодшої людини.

Необхідність у читанні, наголошує О. Вашуленко [1, с. 48], формується поступово і пов'язана з емоційним, естетичним впливом літератури як виду мистецтва, з її інформаційним потенціалом (можливість відкриття нової інформації для читача). Мотивами читацької діяльності є: соціальні, обумовлені запитамі суспільства (тобто отримання інформації, необхідної для діяльності, спрямованої на розвиток суспільства), і особистісні – власний розвиток, естетичне переживання. Наукові мотиви (отримання нових знань) можуть бути як соціальними, обумовлені запитамі суспільства, так і особистісними (підтвердження своєї компетентності, прагнення до саморозвитку та самовдосконалення).

Навички усвідомленого читання, на думку В. Садкіної [5] можна сформулювати та удосконалити тренуваннями. Для усвідомлення змісту тексту під час читання потрібно знайти відповіді на питання: Як орієнтуватися в структурі тексту та як розуміти його цілісний зміст? Як зрозуміти прихований сенс тексту? Як виокремити основну інформацію? Як виокремити певні факти (прямі та непрямі)? Як інтерпретувати текст? Як зрозуміти логічні або причинно-наслідкові зв'язки в тексті? Як рефлексувати щодо змісту тексту? Як рефлексувати щодо форми тексту?

Потрібно читати повільно, вдумливо і уважно, щоб досягти повного розуміння повідомлення, викладеного у тексті.

Для підготовки до ефективної роботи над змістом твору на практичних заняттях з методики навчання мовно-літературної освітньої галузі використовувалися такі види роботи: вступна бесіда, розповідь викладача про події чи явища, зображені в літературному творі; пробудження інтересу до творчості письменника через виставку книжок, постановку проблемних запитань; словникова робота, уточнення лексичного значення застарілих чи рідковживаних слів; передтекстові, притекстові та післятекстові завдання; перегляд відеоматеріалів, презентацій; підготовка проєктів.

Практична робота включала такий метод реалізації вправ, як «товсті» й «тонкі» запитання [4, с. 33]. Мета застосування методу полягає у навчанні здобувачів освіти вдумливо читати текст, розрізняти і формулювати закриті і відкриті запитання та

стимулювати роботу з ними, організації взаємодії і взаємоопитування.

«Товсті» і «тонкі» запитання дають змогу подивитися на інформацію з різних боків і досягти різних результатів. «Тонкі» запитання (закриті) зазвичай мають лише одну відповідь, яку можна знайти в тексті. «Товсті» запитання (відкриті) змушують учасників думати й аналізувати, вимагають опори на попередні знання та власні висновки.

«Тонкі» запитання часто мають коротку відповідь, починаються зі слів *Хто? Що? Коли? Скільки? Чи правильно..? Може..? Буде ..? Чи згодні Ви ..?*

«Товсті» запитання зазвичай мають відповідь із кількох слів, вимагають опори на власну позицію, часто починаються зі слів *У чому причина? Які наслідки? У чому різниця? Як, яким чином? Чому? У чому відмінність? Що буде, якщо..? Чи можливо було б?*

Для роботи зі здобувачами освіти використано збірку короткої прози сучасних українських письменників «Лялька. Оповідання про дитинство».

Значна частина текстів «Ляльки» – це щирі спогади про часи, коли трава була зеленішою, а кожна прикрість – кінцем світу. Галина Крук в оповіданні «Лялька Надія» [3, с. 5–13], розповідаючи історію про знайдену іграшку, яку героїня твору повинна була повернути власниці, не тільки згадує, як це було. Вона ретроспективно оцінює педагогічні методи своєї матері («*Мамо, те, що ми не можемо зараз порозумітися, почалося ще тоді...*»), придумує гіпотетичну біографію тієї власниці, зізнається, як влаштувала виховний момент неприємній жіночці, що викинула Міліну ляльку. У творі йдеться вже про осмислення досвіду, про намагання з'ясувати не лише те, що відіграло роль у подальшому житті «зсередини», а й те, що мало вплив ззовні.

Завдання 1 передбачає розуміння буквального значення тексту; пошук у тексті потрібної інформації.

Що означають слова, «*итивний*», «*страшко*», «*лашки*», «*олігофрен*», «*збитошна дитина*»?

Яким чином бабуня і лялька пов'язані у спогадах героїні твору?

Чому дівчинка назвала ляльку Надією?

У чому виявлялась «несправжність» пластмасових ляльок?

Завдання 2 передбачає оцінювання достовірності й правдоподібності поданої інформації.

Дитинство дівчинки припало на кінець сімдесятих років двадцятого сторіччя (Так / Ні).

Дівчинка довго шукала власницю знайденої ляльки (Так / Ні).

Лялька належала ровесниці головної героїні (Так / Ні).

Бабуніна лялька згоріла під час війни (Так / Ні).

Завдання 3 передбачає осмислювання особливостей форми і змісту тексту.

Поясніть роль дужок у реченні: *На одному з фрагментів я впізнаю ту жінку, котрій колись віддала її (ні, мою!) полотняну ляльку.*

Поясніть, з якою метою використовує Г. Крук три крапки у внутрішньому монолозі героїні: *Щоби знала і кусала собі лікті... Так їй, так... За Мілю... Бідна жіночка... Не треба було так із нею...*

Які педагогічні і непедагогічні методи використовувала мати головної героїні?

Чому героїня назвала ляльку цінною?

Завдання 4 передбачає синтезування інформації на основі різних частин тексту; формулювання власних умовиводів на основі поданої інформації.

Що уособлювала для дівчинки знайдена лялька?

Що відчула героїня, коли віддала ляльку власниці?

Як мовлення характеризує Міліну опікунку: *Вона матері ще слухала, а мене не хтіла, робила на зло, як збитошина дитина... Раз аж мусила здурити її, бо мала вона ляльку шматяну, та таку вже, що аж земля з неї сипалася... То я її, доки вона спала, зі сміттям і винесла, щоб і сліду не було...*

Яку іграшку нагадує героїні пам'ять?

Який епізод схвилював вас найбільше?

В оповіданні виявлено морфемні, лексичні та граматичні засоби увиразнення тексту.

Усі мовні засоби підпорядковані основній меті твору. В оповіданні Галини Крук «Лялька Надія» – це спогад про знайдену полотняну ляльку, таку саму, яка була у бабуні до війни (*Мені взагалі нічого у світі не треба було, крім ляльки, яку в мене намагалися відібрати*). Оскільки знайшлася власниця ляльки, іграшку довелося повернути. Але причина непорозумінь з мамою криється в тій події дитинства.

Після опрацювання тексту твору майбутні вчителі відзначили доцільність використання технології закритих і відкритих запитань. Виконання завдань сприяло здатності осмислити твір, оцінити текстові повідомлення, обміркувати порушені автором проблеми.

Ефективним для формування вміння вдумливого читання є використання тренінгової форми роботи [2], що орієнтована на запитання та пошук. Характерні риси тренінгу такі: дотримання певних принципів групової роботи; наявність постійної групи; застосування активних методів групової роботи; вербалізована рефлексія; атмосфера розкутості та свободи спілкування між учасниками.

Важливим засобом формування навичок вдумливого читання є дискусія, яка сприяє розвитку критичного мислення, формує навички відстоювати свою думку, поглиблює знання з обговорюваної проблеми, удосконалює вміння аргументувати свої думки.

Отже, продумані види роботи на практичних заняттях під час аналізу художніх творів забезпечують оволодіння літературними знаннями, спонукають до осмислення прочитаного, активізують пізнавальні процеси, удосконалюють уміння систематизувати й узагальнювати матеріал, формують здатність творчо переосмислювати знання з перенесенням на власну діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вашуленко О. В. Читацька компетентність молодшого школяра: теоретичний аспект. *Початкова школа*. 2011. № 1. С. 48–50.
2. Івашньова С. В. Як підготувати та провести ефективний тренінг: практичний poradник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 80 с.
3. Лялька. Оповідання про дитинство : коротка проза. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 168 с.
4. Полулях Н. С., Столій І. Л., Лобусова О. В., Кириченко Н. В. Читацька компетентність: інтерактивний збірник вправ для формування читацької майстерності. Харків : Ранок, 2018. 64 с.
5. Садкіна В. І. Усвідомлене читання – SKILLS на все життя. Харків : Видавнича група «Основа», 2020. 96 с.